

Література

1. *Гарашикина Н.* Диагностика профессиональной компетентности // Социальная педагогика. — 2003. — № 4.
2. *Ярошенко Г., Заков І.* Розвиток механізму взаємодії ринку праці і професійної освіти України // Україна: аспекти праці. — 2007. — № 6. — С. 25—29.
3. Участие бизнес-сообщества в проектировании, реализации и аккредитации инновационных образовательных программ высшего профессионального образования / С.Р. Борисов, Г.Х. Лобанов, Л.Ф. Олейник, Ю.С. Песоцкий, К.К. Покровский, А.М. Салецкий. — М.: Изд-во МГУ, 2007. — 150 с.

Ларіна О.Г., аспірант
ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана», Україна

Larina O. G., post-graduate
Vadym Hetman Kyiv National
Economic University, Ukraine

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТО- СПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ

METHODICAL APPROACHES TO ESTIMATION OF LEVEL OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF REGIONS

У роботі розглянуто основні підходи щодо оцінки конкурентоспроможності регіонів та світова практика регіонального бенчмаркетингу; висвітлено особливості міжнародних рейтингів конкурентоспроможності регіонів з урахуванням особливостей їхнього позиціонування на світових ринках як незалежних суб'єктів конкурентної боротьби.

The basic approaches to the estimation of competitiveness of regions and world practice of regional benchmarking are highlighted; the features of the international rating of competitiveness of regions are reflected taking into account the features of their positioning on world markets as independent subjects of competitive activity.

Конкурентоспроможність регіону являє собою комплексну категорію, що характеризує стан регіональної економіки, при якому підвищується продуктивність реалізації та розвитку регіонального економічного потенціалу і зростає якість життя населення в умовах поглиблення світової конкуренції та загострення глобальних викликів сучасності. Відносний характер даної категорії проявляється у виборі методів її оцінки: в міжнародній практиці найпоширенішими методами оцінки конкурентоспроможності регіонів є бенчмаркетинг, метод матриць координат і метод відносних різниць для оцінки факторів впливу на регіональну кон-

курентоспроможність. Кожен з методів має свої позитивні та негативні аспекти, які в регіональному вимірі зводяться до трьох основних проблем: неможливість виміру окремих показників регіональної конкурентоспроможності; особливості переходу від сукупності кількісних показників до інтегрального якісного показника конкурентоспроможності; неможливість повної адаптації методів оцінки конкурентоспроможності на мікро- і макрорівнях для оцінки регіональних конкурентних переваг.

У міжнародній практиці макроекономічний підхід оцінки регіональної конкурентоспроможності використовувався лише для кількох провідних регіонів, що були включені до рейтингу Світового економічного форуму в році. Суто регіональні рейтинги пропонують InnoMetrics (під керівництвом учених із дослідницьких інститутів MERIT і JRC) [1] та Huggins Associates, які оцінюють регіональну конкурентоспроможність за окремими елементами її системи, що визначають наявність та розвиток конкурентних переваг в умовах глобальних трансформацій. А саме, інноваційна складова формує якісно нову конкурентну продукцію, за якою може бути сформований новий ринок збуту, що забезпечує компаніям регіону тимчасовий технологічний відрив від конкурентів.

Інноваційна складова оцінюється сукупністю параметрів у Регіональному інноваційному рейтингу, що розраховується для країн ЄС—27 і Норвегії. Huggins Associates спільно з Центром міжнародної конкурентоспроможності [2] публікує звіти про світову інтелектуальну конкурентоспроможність регіонів, конкурентоспроможність європейських регіонів та окремим звітом конкурентоспроможність регіонів Великої Британії. Об'єктом досліджень виступають регіони рівня NUTS—1 (для Європейського індексу загальної та інтелектуальної конкурентоспроможності) і MSA в США (для Світового індексу інтелектуальної конкурентоспроможності). Методику, що використовується в розрахунку вищевказаних індексів, названо Data Envelopment Analysis (аналіз всебічного охопту даних), яка ґрунтується на визначенні вагових коефіцієнтів для кожного елемента в сукупності індикаторів, причому сума всіх коефіцієнтів не повинна перевищувати одиниці. Але даний підхід не вирішує головної проблеми подібних аналізів — зниження суб'єктивності при розподіленні вагових коефіцієнтів між індикаторами.

В основі комплексу показників конкурентоспроможності регіонів лежить система експертних і статистичних індикаторів, поєднання яких у прийнятних пропорціях забезпечує врахування

об'єктивних тенденцій регіонального розвитку і суб'єктивних оцінок від бізнес-середовища, які закладені в основу іміджу регіону на світових ринках. Для бенчмаркетингу регіонів доцільно використовувати відносні показники розвитку, як то зайнятість у провідних галузях економіки на 1 тис. зайнятих, витрати на НДДКР на 1 особу, продуктивність праці, рівень безробіття, інвестиції на душу населення та інші, що дозволяє нівелювати вплив розміру регіону та чисельності населення на конкурентоспроможність.

Вирішення проблеми співставлення різних національних і регіональних статистичних систем стає конче важливим для підвищення ефективності аналізу конкурентоспроможності регіонів. Вдосконалення існуючих методів оцінки регіональних конкурентних переваг відкриє нові можливості для подальших теоретичних розробок концепції конкурентоспроможності регіонів і практичного впровадження подібних нововведень в міжнародні рейтинги.

Література

1. <http://www.proinno-europe.eu/page/regional-innovation-scoreboard> — Regional Innovation Scoreboard (RIS) 2009 (Hugo Hollanders (MERIT), Stefano Tarantola and Alexander Loschky (JRC))
2. <http://www.cforic.org/pages/competitiveness-reports.php> — Center for International Competitiveness

Лебедєв І. В., канд. істор. наук,
доцент, Одеський державний
економічний університет, Україна

Lebedyev I. V.,
cand. of History, docent,
Odessa state economic university,
Ukraine

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: МОДЕЛЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

Розглядаються передумови виникнення, цілі, принципи, основні напрями і форми реалізації концепції корпоративної соціальної відповідальності, її роль у забезпеченні сталого розвитку.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY: THE MODEL FOR UKRAINE

Pre-conditions of origin, purposes, principles, basic directions and forms of realization of conception of corporate social responsibility, its role in providing of steady development are considered.

Реалізація неоліберальної стратегії трансформації економіки України, привела до глибокої кризи: валовий внутрішній продукт за період 1992—1998 рр. скоротився у 2,5 разу, а реальні доходи